

ZIŅOJUMA

par ietekmes uz vidi novērtējumu

smilts ieguvei atradnē

“Liepkalni”

Inčukalna novada Inčukalna pagasta “Liepkalni”

(zemes kadastra Nr. 8064 002 0160)

zemes vienībā ar kadastra Nr. 8064 002 0194

KOPSAVILKUMS

Rīga, 2018. gada maijs

Ievads

Pamatojoties uz 2014. gada 11. oktobra līgumu Nr. VKB – 095/14 starp SIA “Vides Konsultāciju Birojs” (turpmāk – VKB) un Sandru Ratnieci” (turpmāk – Pasūtītājs), VKB veica paredzētās smilts ieguves Inčukalna novada Inčukalna pagasta nekustamajā īpašumā „Liepkalni” ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – IVN).

Plānotās darbības potenciālās ietekmes novērtējums veikts, pamatojoties uz Vides pārraudzības valsts biroja (turpmāk – VPVB) 2014. gada 3. oktobra programmu paredzētās darbības – smilts ieguves atradnē “Liepkalni” Inčukalna novada Inčukalna pagasta nekustamā īpašuma “Liepkalni” (zemes kadastra Nr. 8064 002 0160) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8064 002 0194, ietekmes uz vidi novērtējumam (3. pielikums) [XV]. VPVB programma savukārt izstrādāta saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 16. pantu un Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2011. gada 25. janvāra noteikumiem Nr. 83 “Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi” IV sadaļas prasībām un pamatojoties uz VPVB 2014. gada 15. jūlija Lēmumu Nr. 332 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu (2. pielikums). Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – RVP) 2014. gada 4. jūnija sākotnējā ietekmes uz vidi novērtējuma Nr. RI14SI0134 kopija sniegta 1. pielikumā.

Zemes īpašuma “Liepkalni” (kadastra Nr. 8064 002 0160) īpašnieks ir fiziska persona – Sandra Ratniece (Pasūtītājs), uz kuras vārda Rīgas rajona zemesgrāmatu nodaļā 2007. gada 23. maijā ir reģistrētas īpašuma tiesības (3. pielikums).

Atradne „Liepkalni” pētīta 2012. gada nogalē, kad darbus realizēja SIA „Vides Konsultāciju Birojs”. Atradnes „Liepkalni” kopējā platība ir 10,6 ha, krājumu aprēķina laukuma platība ir 98,15 tūkst m² (~ 9,82 ha). Paredzēts iegūt smilts materiālu – 573,20 tūkst.m³, tajā skaitā virs gruntsūdens līmeņa 126,61 tūkst.m³, zems gruntsūdens līmeņa 446,59 tūkst.m³.

Šeit un turpmāk ar jēdzienu “paredzētā darbība” jāsaprot “tradicionālo paņēmieni” - derīgo izrakteņu (smilts) ieguvi ar ekskavatoru dziļumā, kas par 1,5 – 2,0 m pārsniedz gruntsūdens horizonta ieguršanas dziļumu, to iekraušanu autotransportā un izvešanu, kā arī smilts ieguvi ar “iesūkšanas” paņēmieni (līdz paslānim), tās uzskalošanu, nostādīnāšanu un iegūtā materiāla realizāciju jeb izvešanu (transportēšanu).

Ieguves tehnoloģija neparedz ūdens līmeņa pazemināšanu atradnē, kā rezultātā netiek ietekmēts hidroloģiskais režīms. Konkrētajā gadījumā piemeklētā ieguves tehnoloģija kalpo kā efektīvs un videi draudzīgs risinājums smilts ieguvei paredzētajā teritorijā.

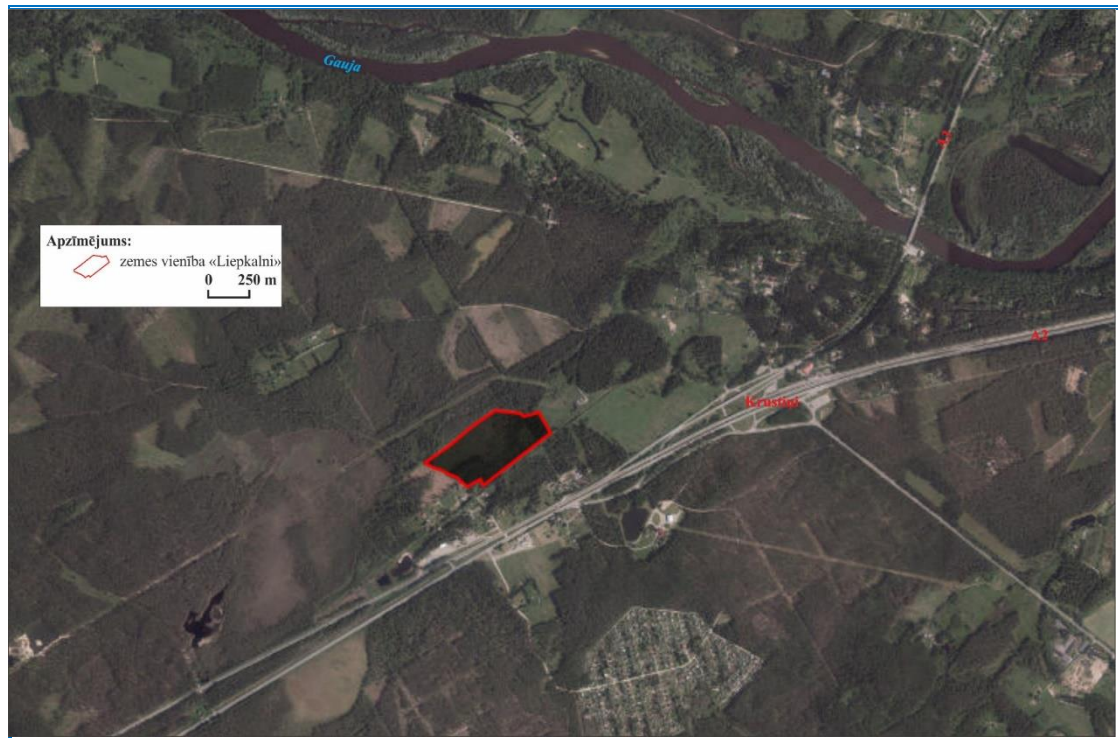
Projektā tiek piedāvāti trīs alternatīvi risinājumi transporta maršrutiem, kas nodrošinās izstrādātā materiāla izvešanas un ienākošā kravas transporta plūsmas.

Pamatojoties uz turpmākajiem secinājumiem par paredzētās darbības potenciālo ietekmi uz vidi, tajā skaitā, eksperta - sugu un biotopu speciālista slēdzienu, gaisa piesārņojošo vielu izkliedes un trokšņa izplatības modelēšanas rezultātiem, ģeoloģisko apstākļu novērtējumu, kā arī uz to, ka smilts atradne „Liepkalni” neatrodas īpaši

aizsargājamā dabas teritorijā (turpmāk – ĪADT) vai tās tiešā tuvumā, var uzskatīt, ka derīgo izrakteņu (smilts) ieguve neradīs būtisku ietekmi uz apkārtējo vidi.

Pēc karjera izstrādes teritorijā izveidosies ūdenskrātuve, kuru paredzēts atbilstoši rekultivēt. Ūdenskrātuves nogāzes tiks nostiprinātas ar augsnes slāni. Detalizētus rekultivācijas pasākumus izvirzīs un iekļaus Derīgo izrakteņu ieguves projektā.

1.attēls. Atradnes „Liepkalni” un tās tuvākās apkārtnes ortofotokarte

1. TERITORIJAS PLĀNOJUMĀ UN CITOS TERITORIJAS IZMANTOŠANAS REGLAMENTĒJOŠOS DOKUMENTOS IETVERTĀS PRASĪBAS

Inčukalna novada teritorijas plānojums ir apstiprināts ar Inčukalna novada domes 2013. gada 22. maija sēdes lēmumu "Par saistošo noteikumu Nr. 10/2013 "Par Inčukalna novada teritorijas plānojuma 2013. – 2024. gadam Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem un Grafisko daļu" apstiprināšanu".

Atbilstoši iepriekš minētajam dokumentam, smilts atradne „Liepkalni” ir izvietota mežu teritorijā (M) ar galveno izmantošanas veidu – mežsaimniecību; tāpat starp atļautajiem galvenajiem izmantošanas veidiem ir derīgo izrakteņu iegūšana, veicot zemes atmežošanu (punkts 346.8.). Iepriekš izklāstīto apstiprina Inčukalna novada pašvaldības Izziņa (5. pielikums). Nekustamajam īpašumam nav izstrādāts lokālplānojums vai detālplānojums, kas ietvertu individuālas izmantošanas prasības.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 352. punkta trešo apakšpunkts nosaka, ka, derīgo izrakteņu ieguves gadījumā jāievēro "Rūpniecības apbūves teritorijas – Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas (R – 1)" noteikumi, tajā skaitā – jāparedz pasākumi apkārtējo teritoriju aizsardzībai pret trokšņiem, smakām un cita veida piesārņojuma (jāizveido prettrokšņa sienas, jāierīko aizsargstādījumi un tml.). IVN ziņojumā ir iestrādāti plānotie pasākumi, kas mazinās paredzētās darbības radītās emisijas (troksnis, putekļi u.c.).

Saskaņā ar Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu Grafisko daļu (Funkcionālais zonējums Inčukalna novadam) nekustamais īpašums Liepkalni” ziemeļdaļā robežojas ar Meža teritoriju (M), ziemeļaustrumu – austrumu daļā robežojas ar Tehniskās apbūves teritoriju (Ta) un to skar AS "Inčukalna pazemes gāze krātuve" urbuma aizsargjosla (dabas gāzes urbums atrodas ārpus nekustamā īpašuma), austrumu - dienvidaustrumu daļā robežojas ar Meža teritoriju (M), dienvidos ar Savrupmāju apbūves teritoriju (DzS), rietumu daļā robežojas ar Transporta infrastruktūras (Tr) teritoriju (īpašumu skar aizsargjosla gar autoceļiem un pašvaldības ceļiem lauku teritorijā).

Teritorijas plānojumā nav izvirzīti atsevišķi nosacījumi, kas jāievēro veicot darbības dabas gāzes urbuma aizsargjoslā, līdz ar to IVN ziņojuma izstrādes procesā ņemti vērā aprobežojumi, kas noteikti Aizsargjoslu likumā. Derīgo izrakteņu ieguve dabas gāzes urbuma aizsargjoslā netiek plānota. IVN ziņojumā ar ņemts vērā fakts, ka nekustamo īpašu skar vietās pašvaldības nozīmes autoceļa aizsargjosla.

Nekustamais īpašums "Liepkalni" atrodas ~ 2.1 km attālumā no plānotās Rail Baltica dzelzceļa līnijas un Starpsavienojuma. Rail Baltica dzelzceļa līniju un Starpsavienojumu plānots izbūvēt no 2018. līdz 2020. gadam un šīs infrastruktūras izbūvē būs nepieciešami lieli derīgo izrakteņu resursi (tai skaitā smilts). Ņemot vērā iepriekš minēto, ir plānots, ka nekustamajā īpašumā "Liepkalni" iegūto derīgo izrakteni būs iespēja realizēt šo projektu ietvaros. Pozitīvi vērtējams, ka plānotā "Liepkalni" atradne atrodas salīdzinoši tuvu plānotajai dzelzceļa līnijai un Starpsavienojumam, līdz ar to atradnes realizācijas ietvaros radīto emisiju (troksnis, putekļi, vibrācijas) izplatības

un ietekmes rādiuss ir neliels salīdzinot, ar to, ja iegūtais derīgais izraktenis būtu jāpārvieto uz attālāku realizācijas vietu vairāku desmitu vai simtu kilometru attālumā. Likumsakarīgi līdz ar to ir tas, ka samazināsies arī iespējamais ietekmes rādiuss uz infrastruktūru (ceļu kvalitāti), jo tā tiek izmantota tikai ~ 2 km posmā.

Realizējot iegūto derīgo izrakteni šo projektu ietvaros sagaidāms, ka transporta (kas pārvadā iegūto derīgo izrakteni), radītā trokšņa un vibrāciju ietekmes zona un līdz ar to arī ietekme uz apkārtējo vidi un cilvēka veselību būs ir tikai 2 km posmā. Rail Baltica un Starpsavienojuma projektu izbūves procesā radītās ietekmes uz vidi, tādas kā trokšnis, vibrācijas, putekļi un vietējo autoceļu degradēšana uzskatāmas par ievērojamām. Vērtējot paredzēto darbību kopējā kontekstā ar Rail Baltica un Starpsavienojumu projektu radītajām emisijām un ietekmēm, “Liepkalnu” derīgo izrakteņu transportēšanas un ieguves radītās emisijas un ietekmes vērtējamās kā minimālas un maznozīmīgas. Šo visu paredzēto darbību kopums uzskatāms, kā efektīva un stratēģiska izdevīga teritorijas plānošana un attīstība, kuras rezultātā ietekme uz vidi tiek radīta vienā konkrētā teritorijā. Par ilgtspējīgu un videi draudzīgu reģiona attīstību, liecina fakts, ka plānotajām darbībām ir veikta vai tiek veikta IVN procedūra un to ietvaros izvērtēti un gala rezultāta izvēlēti risinājumi, kas videi būtu draudzīgāki un teritorijas ilgtspējīgai attīstībai piemērotāki.

2. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS

2.1. Smilts atradnes “Liepkalni” raksturojums

Paredzētā darbība - derīgā izrakteņa (smilts) ieguve ar ekskavatoru dziļumā, kas par 1,5 – 2,0 m pārsniedz gruntsūdens horizonta iegulas dziļumu, tā iekraušanu autotransportā un izvešanu, kā arī smilts ieguvi ar “iesūkšanas” paņēmienu (līdz paslānim), tās uzskalošanu, nostādināšanu un iegūtā materiāla realizāciju jeb izvešanu (transportēšanu).

Atradnes ģeoloģiskā uzbūve ir relatīvi vienkārša, jo tāpat kā reģionā kopumā, arī objektā ir izplatīti tikai augšpleistocēna Latvijas svītas glacigēnie nogulumi (gQ3ltv) jeb morēna un glaciofluviālie (fQ3ltv) nogulumi, ar pēdējiem no tiem ir saistīts derīgais izraktenis – smilts.

Augšpleistocēna glacigēnie nogulumi (morēna) veido derīgā izrakteņa paslāni un ir sastapti visos ierīkotajos izpētes urbumos. Nogulumi pārstāvēti ar sarkanbrūnu vai brūnu smilšmālu un mālsmilti ar relatīvi nelielu grants un oļu piejaukumu. Morēnas virsma ir samērā nelīdze-na, tā fiksēta 4,1 – 8,3 metru dziļumā no zemes virsmas, bet tās virsmas absolūtās atzīmes svārstās robežās no 26,2 līdz 29,2 m vjl.

Atradne „Liepkalni” pētīta 2012. gada nogalē, kad darbus realizēja SIA „Vides Konsultāciju Birojs” [2]. Atradnes „Liepkalni” kopējā platība ir 10,6 ha (10. pielikums). Krājumu aprēķina laukums neiekļauj elektrokabeļa (spriegums 4 – 20 kV), kas virzās gar atradnes dienvidrietumu, rietumu un ziemeļaustrumu malu, aizsargjoslu 6,5 m platumā (no kabeļa ass). Līdz ar to, krājumu aprēķina laukuma platība ir 98, 15 tūkst m² (~ 9,8 ha).

Augsnes kā segkārtas kopējais apjoms A kategorijas krājumu laukumā ir gandrīz 34,35 tūkstoši m³. Smilts krājumi atradnē „Liepkalni” nedaudz pārsniedz 573,20 tūkstošus

kubikmetru, turklāt lielākā daļa ($\frac{3}{4}$ jeb apmēram 78 %) no A kategorijas krājumiem atrodas zem gruntsūdens līmeņa.

Svarīgākās ziņas par atradni (uz ģeoloģiskās izpētes noslēguma brīdi 2013. gada sākumā) sakopotas 1. un 2. tabulā [2].

Tabula 1. Smilts atradnes „Liepkalni” atsevišķi svarīgākie rādītāji [2]

Platība, ha	Segkārtas biezums, m			Derīgā izrakteņa (virs/zem gruntsūdens līmeņa) biezums, m		
	minimālais	maksimālais	vidējais	minimālais	maksimālais	vidējais
9,82	0,1	0,8	0,35	0,0/2,6	2,9/6,0	1,29/4,55

Tabula 2. Smilts A kategorijas krājumi (tūkstoš kubikmetros) atradnē „Liepkalni” [2]

Virs gruntsūdens līmeņa	Zem gruntsūdens līmeņa	Kopā
126,61	446,59	573,20

2.2 Zemes platība, kurai nepieciešama izmantošanas un zemes lietojuma maiņa; teritorijas sagatavošana, noņemtās grunts izvietošana vai izmantošana un nepieciešamo darbu secība, ietverot norādes par teritorijas sakopšanas un rekultivācijas pasākumiem nākotnē

Ņemot vērā to, ka smilts atradne „Liepkalni” ir izvietota mežu teritorijā (M) ar galveno izmantošanas veidu – mežsaimniecību, bet starp atļautajiem galvenajiem izmantošanas veidiem ir derīgo izrakteņu iegūšana, veicot zemes atmežošanu (punkts 346.8.), zemes izmantošanas un zemes lietojuma maiņa karjera ierīkošanas gadījumā nebūs nepieciešama (6. pielikums).

Saskaņā ar Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 352. punkta trešo apakšpunktu, derīgo izrakteņu ieguves gadījumā jāievēro “Rūpniecības apbūves teritorijas – Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas (R – 1)” noteikumi.

Derīgā izrakteņa (smilts) ieguves teritorijā vispirms nocirtīs tur augošos kokus un atbrīvos teritoriju no celmiem. Lielākajā daļā teritorijas ir veikta mežizstrāde, augoši koki ir tikai teritorijas ziemeļaustrumu malā. Ar buldozeru paredzēts noņemt segkārtu (zemes auglīgo virskārtu) un sastumt to atbērtnēs gar karjera malu atbilstoši projektam. Kopējais virskārtas apjoms – 29,5 tūkstoši m³.

Noņemto augsnes virskārtu paredzēts uzglabāt visu karjera izstrādes laiku. Krautnēs izvietotā augsne būs nepieciešama karjera rekultivācijas laikā. Pēc karjera izstrādes teritorijā izveidosies ūdenskrātuve, kuru paredzēts atbilstoši rekultivēt. Ūdenskrātuves nogāzes tiks nostiprinātas ar augsnes slāni ~ 0,3 m biezumā. Detalizētus re-kultivācijas pasākumus izvirzīs un iekļaus Derīgo izrakteņu ieguves projektā.

2.3. Derīgā izrakteņa ieguves iespējamo/paredzēto tehnoloģiju veidu apraksts

Derīgo izrakteni - smilti plānots iegūt ar diviem paņēmieniem.

Vispirms, izmantojot ekskavācijas paņēmieni, tiks izstrādāta virs gruntsūdens iegulošā, kā arī zem gruntsūdens līmeņa iegulošā (aptuveni 1,5 – 2,0 m dziļumā) derīgā izrakteņa daļa. Smilti zem pazemes ūdens līmeņa ar ekskavatoru izņems, neveicot ūdens atsūkņēšanu, respektīvi, nepazeminot gruntsūdens līmeni.

Pirmajā etapā plānota segkārtas noņemšana, kā arī derīgās slāņkopas izstrāde līdz gruntsūdens līmenim un 1,5 - 2,5 m zem tā. Segkārtas noņemšanu un derīgās slāņkopas iegūšanu plānots veikt ar ekskavatoru Case 300 (kausa apjoms – 3,2 m³), pēc tam ar diviem artikulētajiem pašizgāzējiem Volvo 25 (dampers) segkārtu pārvietos uz atbērtni.

Otrajā etapā smilts materiālu plānots iegūt ar zemes sūcēju - pulpas padeve 80 m³/h ar 50 – 70% cieto daļiņu tilpuma koncentrāciju hidromaisījumā. Pulpu paredzēts uzglabāt atsevišķās krautnēs, līdz notek ūdens. Vienlaicīgi plānots uzglabāt līdz 2000 m³ iegūtā materiāla. Kad ūdens būs notecējis, smiltis materiālu ar ekskavatoru Case 300 paredzēts iekraut kravas automašīnā.

Iegūtā materiāla transportēšana paredzēta, izmantojot trīs kustības maršrutus – atbilstoši izvēlētajai materiāla pārvadāšanas alternatīvai:

- 1) lokveida (vienvirziena) kustība - piebraucamā ceļa sākumposms sakritīs ar jau esošu pašvaldības autoceļu (labi redzams 2. attēlā); turpinājumā autotransports virzīsies pa atradni, kuras vidusdaļā paredzēta autotransporta uzkraušana. Autotransports ar smilts kravu virzīsies līdz 0,4 kV elektropārvades līnijai, zem kuras ir paredzēts izveidot pagaidu ceļu, kas noslēgsies nedaudz uz dienvidiem no Līdumnieku mājām. Pagaidu autoceļa pieslēgums autoceļam A2 paredzēts pa jau esošu vietējo ceļu, kas savieno kokapstrādes cehu ar trasi A2.
- 2) autotransports bez kravas un ar smilts kravu virzīsies pa pagaidu ceļu (3 m platumā), kas noslēgsies nedaudz uz dienvidiem no Līdumnieku mājām. Pagaidu autoceļa pieslēgums autoceļam A2 paredzēts pa jau esošu vietējo ceļu, kas savieno kokapstrādes cehu ar trasi A2. Autoceļa vidū paredzēts izveidot “kabatu”, kas nodrošinās transporta virziena maiņu.
- 3) tā kā smilts materiāls tiks piedāvāts izmantot būvobjektam, kas saistīts ar dzelzceļa līnijas Rail Baltica būvniecību, transporta kustība tiks virzīta pa pašvaldības ceļu rietumu virzienā.

Organizējot braukšanu tikai vienā virzienā, šāda piebraucamā ceļa platums var būt tikai 3 metri, savukārt maksimālais pieļaujamais kritums - ne lielāks par 8 %.

Smilts ieguve zem pazemes ūdens līmeņa tiks veikta ar zemes sūcēju, piemēram, 7012 HP 3D Versi-Dredge (2.4.attēls). Zemes sūcējs atrodas uz pontona ieguves baseinā, kurš izveidojies pēc smilts materiāla ieguves ar ekskavatoru. Zemes sūcējs veic ieguvī dziļāk par ekskavatora aizsniegto dziļumu, līdz vidējam dziļumam 6,5m. Iegūtais smilts materiāls, kas ir sajaukts ar ūdeni proporcijā aptuveni 1:4, tiek nogādāts pa caurulēm krautnē, kur notiek ūdens lejupejoša filtrācija. No krautnes, kad sasniegts optimālais mitruma līmenis, materiāls tiek realizēts, vai pārkrauts kompaktākā krautnē. Ūdens no krautnes nonāk atpakaļ ieguves baseinā.

Realizētās produkcijas svēršana un uzskaitē tiek veikta pašā frontālajā iekrāvējā ar kalibrētiem svariem, piemēram, „PFREUNDT” WK-50. Gada laikā plānots iegūt un pārstrādāt 30 - 40 tūkst. m³ materiāla. Gatavā produkcija tiek izvesta ar autotransportu (pašizgāzējiem), iekraujot ar frontālo iekrāvēju.

Šāda veida tehnoloģijas ir pasaulē visbiežāk izmantotās smilts ieguvei. Ļoti reti smilts ieguves zem pazemes ūdens līmeņa procesā tiek izmantota karjera ūdeņu atsūkņošana, kas ir sarežģītāks un dārgāks ieguves veids, ar lielāku ietekmi uz vidi, it sevišķi pieguļošo teritoriju pazemes ūdeņu režīmu un hidroloģisko režīmu.

Plānotā tehnoloģija pēc savas būtības ir vienkārša, jo nav nepieciešams iesaistīt lielus tehniskos resursus. Derīgais materiāls ar zemes sūcēju tiek iegūts ieguves baseinā un pa caurulēm kopā ar ūdens plūsmu tiek novadīts atūdeņošanai. Šīs tehnoloģijas izmantošanas rezultātā, ieguves laikā nerodas putekļi, un ievērojami tiek samazināts saimnieciskās darbības izraisītais troksnis, kas rodas no mehānismu darbības.

Ieguves tehnoloģija neparedz ūdens līmeņa pazemināšanu atradnē, kā rezultātā netiek ietekmēts hidroloģiskais režīms. Apkopojot iepriekš minēto, var secināt, ka konkrētajā gadījumā šī ieguves tehnoloģija kalpo kā efektīvs un videi draudzīgs risinājums smilts ieguvei paredzētajā teritorijā.

2.4. Plānotie derīgā izrakteņa ieguves apjomi, plānotais izstrādes dziļums

Pirmajā atradnes apguves posmā plānots iegūt virs gruntsūdens līmeņa esošos krājumus -126,61 tūkst. m³ smilts. Šo etapu paredzēts realizēt 3 gadu laikā. Gada laikā paredzēts iz-strādāt 42,2 tūkst. m³ smilts materiāla. Otrajā etapā plānots iegūt zem gruntsūdens līmeņa esošo aptuveni 446,59 tūkst. m³ smilts 10 gadu ilgā periodā. Gada laikā plānots iegūt 44,7 tūkst. m³ jeb 78225 t/a.

Visu karjeru paredzēts izstrādāt 10 - 15 gadu ilgā periodā. Precīzu laika grafiku sagatavot nav iespējams, jo derīgo izrakteņu ieguves apjomu nosaka (un noteiks arī nākotnē) tirgus pieprasījums.

Pasūtītājs ieguves darbus atradnē plāno veikt katru gadu no marta līdz novembrim. No maija līdz oktobrim ir paredzēts galvenais darbu apjoms, kad derīgo izrakteņu ieguvī un pārstrādi paredzēts organizēt no 8.00 līdz 19.00 katru darba dienu, bet izņēmuma kārtā (nepieciešamības gadījumā) – arī sestdienās. No marta līdz maijam un novembrī darbs ir paredzēts darba dienās no 8.00 līdz 17.00. Decembrī, janvārī un februārī ieguvī veikt nav plānots; pieprasījuma gadījumā notiks saražotā materiāla piegāde pasūtītājam.

Ieguves plāns noteikti var tikt koriģēts, ņemot vērā situāciju ceļu būvniecības nozarē, jo ir iespējams, ka vērienīgi būvprojekti reģionālo autoceļu sakārtošanai Pierīgā var arī netikt realizēti. Taču liela nozīme karjera izstrādē tiek saistīta ar dzelzceļa līnijas Rail Baltica un elektropārvades starpsavienojuma būvniecību netālu no paredzētās darbības vietas.

2.5. Karjera darbības nodrošināšanai nepieciešamo infrastruktūras objektu, inženierkomunikāciju, būvju un energoresursu raksturojums, to nodrošinājums un aizsargjoslas

Karjera tehnoloģiskais laukums būs nodrošināts ar visām nepieciešamajām inženierkomunikācijām un būvēm. Karjerā uzstādīs svarus, kas fiksēs izvedamā

materiāla svaru, tehnoloģiskās iekārtas ekskavatoru un zemes sūcēju (baržu). Svaru zonu paredzēts izveidot pie grants pievedceļa.

Karjera darbībai tiks nodrošināta elektroapgāde. Līgumu par elektroenerģijas piegādi no-slēgs ar AS “Sadales tīkls”.

Karjerā paredzēts iekārtot konteineru tipa vagoniņus biroja un atpūtas telpām. Pie atpūtas telpu vagoniņa plānots izvietot biotualetes, kā arī konteineru sadzīves un bīstamajiem atkritumiem.

2.6. Karjera darbības nodrošināšanai nepieciešamais ūdens daudzums un tā lietošana, ūdens ieguves avots

Karjera izveides un ekspluatācijas procesā ūdens izmantošana nav paredzēta (nav nepieciešama). Dzeramo ūdeni darbiniekiem ir plānots piegādāt no mazumtirdzniecības tīkla (fasētā veidā). Izmantoto taru (plastmasas pudeles) paredzēts savākt konteineros un nodot atkritumu apsaimniekotājam ar atbilstošām atļaujām.

2.7. Notekūdeņi: to rašanās avoti, veidi un daudzums, notekūdeņu piesārņojuma raksturojums, savākšana, nepieciešamā attīrīšana, novadīšana un, nepieciešamības gadījumā, kvalitātes kontrole

Plānotās darbības rezultātā nedz tehnoloģiskie, nedz saimnieciskie notekūdeņi neradīsies. Darbinieki izmantos biotualeti. Par sadzīves notekūdeņu (biotualeti) regulāru izvešanu ir paredzēts noslēgt līgumu ar specializētu uzņēmēj sabiedrību.

2.8. Objektā veidojošos atkritumu veidi, daudzums un to īpašību raksturojums. Atkritumu apsaimniekošana

Sadzīves atkritumu apsaimniekošanai tehnoloģiskajā laukumā un atradnes teritorijā tiks no-vietoti sadzīves atkritumu savākšanas konteineri un noslēgts līgums ar atbilstošu komersantu par to apsaimniekošanu (savlaicīgu un regulāru iztukšošanu un turpmāko atkritumu ap-saimniekošanu). Sadzīves atkritumus radīs atradnē strādājošie ~5-10 darbinieki. Mēnesī 1 cilvēks rada aptuveni 0,1 m³ sadzīves atkritumu, tad 10 strādājošie kopā mēnesī radīs aptuveni 1,0 m³ atkritumu.

Ņemot vērā salīdzinoši nelielo atkritumu daudzumu, tie netiks šķiroti. Atkritumu savākšanai un uzglabāšanai tiks izmantots konteiners, ko saskaņā ar noslēgto līgumu izvedīs licencēts atkritumu apsaimniekošanas uzņēmums, atkritumi tiks izvesti uz sadzīves atkritumu poligonu.

Ražošanas atkritumi un bīstamie atkritumi galvenokārt veidojas karjera tehnikas apkopes un remonta gaitā.

Ražošanas atkritumi un bīstamie atkritumi galvenokārt veidojas atradnes tehnikas apkopes un remonta gaitā. Tā kā karjera tehnika ir specifiska un sarežģīta, par tās apkopi un remontu plānots slēgt līgumu ar šādu darbu veikšanā specializējušos komersantu. Kā viena no līguma prasībām tiks ietverta arī apkopes un remonta laikā radušos atkritumu savākšana un apsaimniekošana. Šādas firmas parasti visus radušos atkritumus savāc un aizved, nodrošinot atkritumu turpmāko apsaimniekošanu saskaņā

ar normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Ne-liels daudzums eļļainu lupatu, sorbenta un sorbējošo paklājiņu var rasties degvielas uzpildes gaitā. Šo atkritumu savākšanai tehnoloģiskajā laukumā tiks novietots speciāls kontainers un noslēgts līgums ar bīstamo atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu, kas pēc vajadzības savāks un izvedīs šos atkritumus, nodrošinot to turpmāko apsaimniekošanu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Potenciālie derīgo izrakteņu ieguves atkritumi smilts ieguves procesā ir augsnes, iežu un atsiju pārpalikumi, kā arī duļķes no mazgāšanas baseina un nosēdbaseiniem. Paredzētās darbības ietvaros, nav paredzēta derīgā materiāla mazgāšana, sijāšana, drupināšana vai kāda cita veida mehāniska apstrāde. Līdz ar to sagaidāms, ka ieguves procesā kā atkritums radīsies augsne, kuru vēlāk izmantos atradnes rekultivācijas procesā. Augsni būs nepieciešams uzglabāt, lai vēlāk to izmantotu atradnes rekultivācijas procesā.

2.9. Derīgā izrakteņa ieguves laukuma slēgšana, plānotie rekultivācijas pasākumi un to veikšanas termiņi, iespējamā teritorijas turpmākā izmantošana

Pēc derīgā izrakteņa – smilts, ieguves, atradnes teritoriju paredzēts rekultivēt. Plānotais rekultivācijas veids – rekreācijas zona ar ūdenskrātuvi (dīķi). Šāds rekultivācijas veids ir iespējams, jo smilts krājumi ir aprēķināti un atradnes izstrāde ir paredzēta visā smilts biezumā, tajā skaitā – zem gruntsūdens līmeņa.

Nākotnē plānots teritorijā izveidot ūdenskrātuvi ar augstu rekreācijas vērtību. Paredzams, ka ūdenskrātuve veiksmīgi iekļausies ainavā – savrupmājas, priežu mežs, ceļš, pļavas.

Rekultivācijas procesā paredzēta nogāžu planēšana un to nostiprināšana ar augsni.

3. VIDES ESOŠĀ STĀVOKĻA NOVĒRTĒJUMS

3.1. Smilts ieguvei paredzētās un tai piegulošo teritoriju apraksts, šo teritoriju pašreizējā izmantošana

Gar paredzētās darbības vietas dienvidu daļu piekļaujas vietējās nozīmes pašvaldības ceļš, kas atdala privātu zemes īpašumu teritorijas “Lapas”, “Gariņi un “Pipariņi”.

Teritorijas dienvidaustrumu pusei piekļaujas SIA “PATA AB” zemes gabals – jauktu koku mežs. Īpašumus atdala novadgrāvis. Savukārt austrumu pusē ir privāts zemes īpašums “Birztalas” ar pļavu, krūmāju, atsevišķi augošiem kokiem.

Kopumā vērtējot - smilts atradnei piekļaujas teritorijas, kuras uz šo brīdi intensīvi netiek izmantotas. Par teritorijas atbilstošu izmantošanu varētu definēt privātos zemes īpašumus ar individuālo (savrupmāju) māju apbūvēm.

Piegulošā teritorija - VAS “Latvijas valsts meži” apsaimniekotā teritorija tiek izmantota kā meža zeme ar mežu. Šajā teritorijā VAS “Latvijas valsts meži” realizē valsts

intereses meža apsaimniekošanā, nodrošinot meža vērtību saglabāšanu, palielināšanu un gūstot maksimāli iespējamus ienākumus īpašniekam – valstij.

Smilts atradnes ziemeļaustrumu virzienā (uz robežas ar VAS “Latvijas valsts meži”) ieguldīts 0,4 kV pazemes kabelis, kas atrodas AS „Sadales tīkls” valdījumā. Atbilstoši 1997. gada 5. februāra Aizsargjoslu likuma (ar grozījumiem) 16. pantam, šādam kabelim ir ekspluatācijas aizsargjosla 1 m platumā katrā pusē no kabeļa ass.

Saskaņā ar Vides pārraudzības valsts biroja piesārņojošo darbību sarakstu un Inčukalna novada teritorijas plānojuma Vides pārskatā pieejamo informāciju Inčukalna novadā darbojas vairāk kā 20 komersanti/iestādes, kuriem ir izsniegtas A un B kategorijas atļaujas piesārņojošās darbības veikšanai. Lielākais skaits iestāžu, kas saņēmušas piesārņojošo darbību atļaujas ir novada pagastu pārvaldes, kas apsaimnieko notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, ūdensapgādes sistēmas un katlu mājas. Paredzētās darbības tiešā tuvumā neatrodas ne notekūdeņu attīrīšanas iekārtas, ne katlu mājas, kas radītu ierobežojošus apstākļus paredzētās darbības realizācijas procesā.

Izvērtējot situāciju var konstatēt, ka smilts ieguvei atradnē “Liepkalni” nav tiešas ietekmes uz iepriekš minēto uzņēmumu piesārņojošajām darbībām. Paredzētās darbības un uzņēmumu savstarpējās mijiedarbības vērtējamas kā minimālas. Nekustamā īpašuma “Liepkalni” tiešā tuvumā neatrodas A, B kategorijas piesārņojošās darbības uzņēmumi, kā arī nav arī uzņēmumi, kam nepieciešami C kategorijas piesārņojošās darbības apliecinājumi. Līdz ar to smilts ieguve atradnē “Liepkalni” neradīs tiešu ietekmi uz Inčukalna novada ražošanas uzņēmumu attīstību un darbību.

3.2. Teritorijas plānošanas dokumentos derīgā izrakteņa ieguvei paredzētās teritorijas atļautā izmantošana un šīs teritorijas izmantošanas aprobežojumi

Ņemot kopumā, paredzētās darbības vietas apkārtnē ir maz apdzīvota. Tuvākās apdzīvotās viensētas ir „Gariņi” un “Pipariņi”, kas atrodas 300 – 500 m attālumā no esošā karjera un atradīsies aptuveni 300 – 600 m attālumā no plānotā karjera centra. Attālums no karjera ārējās dienvidu malas līdz iepriekš minētajām viensētām nebūs mazāks par 220 metriem.

Atbilstoši Inčukalna novada Teritorijas plānojumam, smilts atradne „Liepkalni” ir izvietota mežu teritorijā (M) ar galveno izmantošanas veidu – mežsaimniecību; tāpat starp atļautajiem galvenajiem izmantošanas veidiem ir derīgo izrakteņu iegūšana, veicot zemes atmežošanu (punkts 346.8.). Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 352. punkta trešo apakšpunkts nosaka, ka, derīgo izrakteņu ieguves gadījumā jāievēro “Rūpniecības apbūves teritorijas – Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas (R – 1)” noteikumi, tajā skaitā – jāparedz pasākumi apkārtējo teritoriju aizsardzībai pret trokšņiem, smakām un cita veida piesārņojuma (jāizveido prettrokšņa sienas, jāierīko aizsargstādījumi un tml.). Paredzētās darbības vietā pieguļ Mežu teritorijas, kuras kalpo kā teritorijas, kas sekmē bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un aizsardzību. Konkrēti atradnes “Liepkalni” teritorijā un tās tiešā tuvumā esošajos mežos nav izveidoti mikroliegumi, līdz ar to uz paredzēto darbību nav attiecināmi aprobežojumi, kas būtu attiecināmi uz sugu un biotopu saglabāšanu un aizsardzību. Vērtējot atmežošanas izraisīto ietekmi nekustamā īpašuma teritorijā, nozīmīgākais ir atmežošanas procesā iesaistītās tehnikas izraisītais troksnis, arī smagās tehnikas

kustības intensitātes pieaugums, bet šīs ietekmes tiek vērtētas kā pārejošas. Nekustamo īpašumu teritorijās paredzama mazāka CO₂ piesaiste koku skaita samazināšanās dēļ, lai gan derīgo izrakteņu ieguve nebūs saistīta ar nozīmīgu CO₂ emisiju rašanos. Nekustamais īpašums "Liepkalni" ziemeļaustrumu – austrumu daļā robežojas ar Tehniskās apbūves teritoriju (Ta), kā arī to skar AS "Inčukalna pazemes gāzes krātuve" urbuma aizsargjosla (dabas gāzes urbums atrodas ārpus nekustamā īpašuma). Inčukalna pazemes gāzes krātuve ir viens no visaugstākās pakāpes riska objektiem Latvijā. Krātuves ekspluatācijas nodrošināšanai ir izveidoti urbumi un ap katru urbumu ir noteikta 300 m rādiusā drošības josla, lai negadījuma laikā pasargātu iedzīvotājus. Šajā drošības joslā ir noteikti būvniecības liegumi. Ievērojot dabas gāzes urbuma aizsargjoslas aprobežojumus derīgo izrakteņu ieguve aizsargjoslas zonā netiks veikta.

Aptuveni 0,5 – 0,8 km attālumā uz ziemeļrietumiem – rietumiem - dienvidrietumiem no nekustamā īpašuma "Liepkalni" atrodas gudrona dīķa (Ziemeļu dīķis) piesārņojuma areāla zona un buferzona. Šis objekts ir viena no piesārņotākajām vietām Latvijas teritorijā, kurai ir izteikti negatīva ietekme uz pazemes ūdeņiem. Gudrona dīķos atrodas sērskābais gudrons, kas ir jēlnaftas pārstrādes blakusprodukts, kas rodas dažādu parfīmērijas un medicīnisko eļļu ražošanas tehnoloģiskajā procesā, kuru savulaik izmantoja Rīgas naftas pārstrādes un smēreļļu rūpnīca. Gudrons lēnām sūcas arvien dziļāk zemē, un abos dīķos gudrona piesārņojums jau ir sasniedzis 70 – 90 metru dziļumu. Ir pamats uzskatīt, ka ķīmiskais piesārņojums no dīķiem lēni tuvojas Gaujai, un to varētu sasniegt 25 gadu laikā (no Ziemeļu dīķa). Paredzētās atradnes vieta atrodas nelielā dabiskā reljefa paaugstinājumā, no hidroloģiskā viedokļa – uz lokāla rakstura ūdensšķirtnes un Gudrona Ziemeļu dīķa iecirknī gruntsūdens notece ir vērsta dienvidu - dienvidrietumu virzienā (tas ir - uz hidroģeoloģisko „logu” (un Straujpītes pusi) līdz ar to, ņemot vērā iepriekš minēto atradnes "Liepkalni" izveide un ekspluatācija neradīs negatīvu nozīmīgu ietekmi uz reģiona hidroģeoloģisko situāciju, kas varētu pastiprināt gudrona dīķa negatīvo ietekmi uz apkārtējo vidi. Teritorijas plānojumā nekustamajam īpašumam "Liepkalni" nav noteikti aprobežojumi, kas saistīti ar gudrona dīķa piesārņojuma areāla zonu.

3.3. Hidroloģisko apstākļu raksturojums smilts ieguvei paredzētajā un tai piegulošajā teritorijā

Apskatāmā teritorija atrodas Baltijas jūras lielbaseinā, tās hidroloģisko režīmu nosaka tiešais Gaujas tuvums, kas viennozīmīgi ietekmē gan virszemes ūdeņu, gan gruntsūdens horizonta līmeņus. Atradne "Liepkalni" atrodas Gaujas upju baseinu apgabalā, Gaujas baseinā. Ūdensšķirtne iet aptuveni pa šoseju A2.

Apskatāmā rajona upju noteci pārsvarā veido sniega kušanas ūdeņi (50 – 55 %) un pieplūde no pazemes ūdeņiem (10 – 20 %), pārējo – nokrišņi (ilggadīgais vidējais nokrišņu daudzums - 775 mm). 40% noteces tiek aiznesta uz jūru, bet ~ 60% iztvaiko. Nokrišņu minimums novērojams februārī un martā.

3.4. Apkārtnes dabas vērtību (arī mežu) raksturojums

Sastopami egļu, bērzu un priežu sausieņu mežu biotopi un šo mežu izcirtumi atšķirīgās aizauguma pakāpēs. Kopumā teritorija ir stipri ietekmēta; dabiski, neskarti vai mazietekmēti biotopi nav saglabājušies.

Atradnes rietumu stūrī saglabājies neliels egļu meža (faktiski – tīraudzes) fragments. Objekta lielāko daļu veido ar priedi un bērzu aizaugoši izcirtumi. Jauni izcirtumi novērojami zemesgabala ziemeļdaļā. Tie ir klaji, smilšaini, ar brūkleņu un mellenāju audzēm, liektās ciņu smilgas un viršu puduriem. Pakāpeniski izaug jauni bērziņi. Smilts atsegumos (piemēram, uz elektrokabeļa stigas) atsevišķos puduros satopama slotiņu ciesa, zilganā molīnija, sarkanā auzene. Vecākās izcirtuma daļās veidojas jaunaudzes un krūmāji – izcirtumi galvenokārt aizaug ar bērzu, tāpat izaug arī priede un egle, bet krūmājos sastopami alkšņi.

Ir saglabājušās arī nelielas priežu meža platības (galvenokārt dienvidrietumu daļā). Priežu mežā dominējošā kokaudzes suga – parastā priede, paaugā sastopama parastā egle. Zemsedzi veido priežu mētrājam un lānam raksturīgais sugu spektrs, lielus pārklājumus veido pa-rastā melle, brūkle, sūnu stāvā raksturīga spīdīgā stāvaine.

Zemesgabala „Liepkalni” 3. zemes vienībā ar kad. Nr. 8064-002-0194, 10,6 ha platībā, konstatēti ietekmēti mežu biotopi un izcirtumi. Apsekotajā teritorijā netika konstatētas sezonā nosakāmas īpaši aizsargājamās augu sugas, kas iekļautas LR MK 2000.14.11. noteikumos Nr. 396 "Par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu". Apsekotajā zemesgabalā netika konstatēti dabiski biotopi, kuri atbilsti LR MK 09.12.2000. noteikumos Nr. 421 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo biotopu veidu sarakstu" iekļauto biotopu pazīmēm. Plānotā darbība - smilts ieguves vietas izveide tiešā veidā neapdraud apvidus dabas vērtības.

3.5. Ainaviskais un kultūrvēsturiskais teritorijas un apkārtnes nozīmīgums

Saistībā ar ainavisko vērtību raksturojumu pieejams likums "Par Eiropas ainavu konvenciju". Ar šo likumu tiek pieņemta un apstiprināta Eiropas ainavu konvencija un Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija noteikta par kompetento institūciju, kura koordinē Konvencijā paredzēto saistību izpildi.

Konvencijas izpratnē "ainava" nozīmē teritoriju tādā nozīmē, kā to uztver cilvēki, un kas ir izveidojusies dabas un/vai cilvēku darbības un mijiedarbības rezultātā. Lai ainavu politika Latvijā tiktu īstenota, iesaistītajām pusēm jāievieš instrumentus, kuru mērķis ir aizsargāt un pārvaldīt ainavas un/vai plānot ainavas. Latvijā nav izstrādāti vienoti ainavu vērtēšanas kritēriji, nav noteikta neviena aizsargājama ainava un to kvalitātes mērķi.

Paredzētās darbības ainava un tai piegulošo platību ainava veidojusies uz vienveidīgiem kvartāra nogulumu iežiem. Teritorijā izteikti dominē smilšainie nogulumi. Paredzētās darbības tuvākā apkārtnē nesaistās ar nozīmīgiem cilvēka faktoriem, tomēr tiešā plānotās darbības tuvumā izvietoti I Pasaules kara vācu karavīru brāļu kapi. Teritorijā vērtējama kā vidēji pārredzama slēgta teritorija. Tajā nav tālu skatu punktu, krūmājs un koki vēl vairāk samazina pārredzamību.

Paredzētās darbības teritorijā ir saglabājies neliels egļu meža fragments, tomēr teritorijas lielāko daļu veido ar priedi un bērzu aizaugoši izcirtumi. Jauni izcirtumi novērojami zemesgabala ziemeļdaļā (tie ir klaji, smilšaini, ar brūkleņu un mellenāju audzēm, liektās ciņu smilgas un viršu puduriem). Vecākās izcirtuma daļās veidojas jaunaudzes un krūmāji – izcirtumi galvenokārt aizaug ar bērzu, tāpat izaug arī priede un egle, bet krūmājos sastopami alkšņi. Atsevišķā teritorijas daļās ir saglabājušās arī

nelielas priežu meža platības (galvenokārt dienvidrietumu daļā). Kopumā paredzētās darbības teritorijas vides estētiskā vērtība ir zema.

Plānotās darbības vietai vistuvāk izvietots “Gaujas nacionālais parks”. Gaujas upe un “Gaujas nacionālais parks”(Gaujas upes labajā (pretējā) krastā neapšaubāmi ir tūrisma un rekreācijas objekts. Ņemot vērā attālumu (~ 1,7 km), kas plānotās darbības teritoriju šķir no Gaujas, var droši uzskatīt, ka reālas ietekmes uz to nebūs.

Vērtējot paredzēto darbību kopējā kontekstā ar tai pieguļošajām teritorijām var secināt, ka nav konstatēti faktori, pamatojoties uz kuriem, būtu radusies nepieciešamība izdalīt aizsargājamās vai vērtīgas ainavas. Derīgo izrakteņu atradnes “Liepkalni” teritorijā un tās tiešā tuvumā neatrodas nozīmīgi tūrisma un rekreācijas objekti.

Norādāms, ka atradnes “Liepkalni” ierīkošanas un ekspluatācijas laikā nav pieļaujama ainavas kvalitātes pasliktināšanās. Līdz ar to paredzēts, ka skatu līnijā tiks izvietots noņemtās auglīgās augsnes valnis, kas nodrošinātu aizsegtu skatu uz derīgo izrakteņu ieguves vietu, un kalpotu arī par potenciālo putekļu un trokšņu slāpētāju. Tādos dokumentos, kā pašvaldības derīgo izrakteņu ieguves atļauja un citus iespējams iekļaut nosacījumus, kas nodrošinās ainavas saglabāšanu.

3.6. Objektam paredzētajā teritorijā un tās apkārtnē esošo citu vides problēmu un riska objektu raksturojums

Vērtējot paredzētās darbības atrašanās vietu Inčukalna novadā konstatējams, ka paredzētās darbības vietā un tai pieguļošajā teritorijā nav nozīmīgas esošas vai potenciālas vides problēmas. Nekustamajā īpašumā nav noteiktas piesārņotas vai potenciāli piesārņotas teritorijas. Svarīgi ir, ka paredzētās darbības vietā nav attīstīti mūsdienu ģeoloģiskie procesi, kā arī nav konstatēti gaisa piesārņojuma pārsniegumi.

Izvērtēšanas procesā secināms, ka paredzētās teritorijas vai tās tiešā tuvumā neatrodas saimnieciskās darbības objekti un privātīpašumi, kuri var traucēt vai negatīvi ietekmēt smilts ieguvi.

4. IESPĒJAMĀ IETEKME UZ VIDI SMILTS IEGUVES LAUKUMA IERĪKOŠANAS UN EKSPLUATĀCIJAS LAIKĀ

4.1. Prognozētā gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē teritorijas sagatavošanas, derīgā izrakteņa iegūšanas, apstrādes, glabāšanas un transportēšanas rezultātā

Ir veikts gaisu piesārņojošo vielu emisiju un gaisa kvalitātes izmaiņu novērtējums smilts iegūšanas, glabāšanas un transportēšanas procesā vielām, kuras izdalās atmosfērā augšminētajos procesos un ir iekļautas 2009. gada 3. novembra MK noteikumos Nr. 1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”.

Gaisa piesārņojuma aprēķinos pieņemta sekojoša darbu, kas nosacīti iedalāmi divos etapos, tehnoloģiskā shēma un to apjomi.

Pirmajā etapā plānota segkārtas noņemšana, kā arī derīgās slāņkopas izstrāde līdz gruntsūdens līmenim un 1,5 - 2,5 m zem tā. Plānots iegūt 126,61 tūkst. m³ smilts; šo etapu paredzēts realizēt 3 gadu laikā. Gada laikā paredzēts izstrādāt 42,2 tūkst. m³ smilts materiāla. Segkārtas noņemšanu un derīgās slāņkopas iegūšanu plānots veikt ar ekskavatoru Case 300 (kausa apjoms – 3,2 m³), pēc tam ar diviem artikulētajiem pašizgāzējiem Volvo 25 (dampers) segkārtu pārvietos uz atbērtni.

Otrajā etapā plānots iegūt aptuveni 446,59 tūkst. m³ smilts 10 gadu ilgā periodā. Gada laikā plānots iegūt 44,7 tūkst. m³ jeb 78225 t/a. Emisiju aprēķinos tiek izmantots lielākais iegūstamais smilts apjoms gada laikā.

Smilts materiālu plānots iegūt ar zemes sūcēju - pulpas padeve 80 m³/h ar 50-70% cieto daļiņu tilpuma koncentrāciju hidromaisījumā, emisiju aprēķiniem izmantots zemākais rādītājs. Pulpu uzglabā atsevišķās krautnēs, līdz notek ūdens. Vienlaicīgi plānots uzglabāt līdz 2000 m³ iegūtā materiāla. Kad ūdens būs notecējis, smiltis materiālu ar ekskavatoru Case 300 paredzēts iekraut kravas automašīnā.

Iegūto materiālu plānots izvest pa 360 m garu grants seguma ceļu. Transports pārvietosies tikai darba dienās un darba laikā ar ātrumu līdz 30 km/h, lai neradītu vibrācijas un paaugstinātu troksni. Sausā laikā ceļš tiks mitrināts, lai nerastos putekļi, kas varētu ietekmēt tuvējās dzīvojamās viensētas.

Derīgā izrakteņa ieguvī visintensīvāk paredzēts izstrādāt vasaras mēnešos – maijā, jūnijā, jūlijā, augustā, septembrī. Martā, aprīlī, oktobrī un novembrī izstrāde plānota nelielos apjomos, turpretim decembrī, janvārī un februārī nav plānots veikt derīgo izrakteņu ieguvī.

Pēc šādiem pieņēmumiem veikto aprēķinu rezultāti gaisa piesārņojumam ir šādi:

- 1) Cietās daļiņas PM10 – 1,0959 tonnas gadā
- 2) Cietās daļiņas PM2,5 – 0,2941 tonnas gadā
- 3) Gaistošie organiskie savienojumi 0,1987 tonnas gadā
- 4) Oglekļa oksīds – 1,1855 tonnas gadā
- 5) Slāpekļa oksīds – 2,5332 tonnas gadā.

Cietās daļiņas veidojas no smilts materiāla iegūšanas, uzglabāšanas un transportēšanas procesiem, kā arī dīzeļdegvielas sadegšanas un zemessūcēja, baržas darbības.

Slāpekļa, oglekļa un gaistošo organisko savienojumu piesārņojumu rada dzinēju darbība - ekskavators, zemessūcējs, barža.

Pamatojoties uz smilts atradnes “Liepkalni” izstrādes avotu radītā un fona piesārņojuma aprēķiniem, nedz oglekļa oksīda, nedz slāpekļa dioksīda, nedz arī cieto daļiņu jeb putekļu (PM₁₀ un PM_{2,5}) koncentrācija nepārsniegs gaisa kvalitātes normatīvus (robežvērtības).

4. 2. Trokšņa izplatības novērtējums dzīvojamā zonā. Prettrokšņu pasākumu nepieciešamība

Šobrīd paredzētās darbības teritorijā nozīmīgāko troksni rada autotransporta kustība pa valsts galvenās nozīmes autoceļa A2 Rīga – Sigulda - Igaunijas robeža (Veclaicene) posmu Vangaži - Sēnīte, kas izvietojas aptuveni 300 m attālumā (uz dienvidiem) no paredzētās darbības teritorijas un ir uzskatāms par klasisku līnijveida trokšņa avotu.

Trokšņa līmenis vairāk vai mazāk ir problēma ap visiem valsts galvenajiem autoceļiem, īpaši vietās, kur dzīvojamā apbūve pietuvojas ceļam, kā tas ir esošajā situācijā. Turklāt ir jāņem vērā, ka apskatāmajā iecirknī zaļās zonas (savdabīga bufera) starp apbūvi un autoceļu A2 praktiski nav.

Paredzētajai darbībai tuvākās apdzīvotās vietas ir Krustiņi (aptuveni 900 – 950 m uz austrumiem - ziemeļaustrumiem) un Kļavas (apmēram 800 – 900 m uz dienvidiem – dienvidaustrumiem), tās radītais troksnis minēto apdzīvoto vietu iedzīvotājus neietekmēs. Ārpus šīm apdzīvotajām vietām esošo (līdz 700 m attālumā no paredzētās darbības vietas) un mazstāvu apbūves teritorijās ietilpstošo, privātmāju skaits ir aptuveni 16; vēl 4 ēkas ietilpst publiskās apbūves teritorijā. Plānotās darbības realizācijas gadījumā šo privātmāju izdzīvotājus neskars trokšņa līmeņa paaugstinājums.

Trokšņa novērtējums tika veikts maksimāli nelabvēlīgos apstākļos – smilts materiāla atradnē “Liepkalni” visa tehnika darbojas vienlaicīgi un notiek transportlīdzekļu kustība pa abiem pievadceļiem, kā arī ņemts vērā fona troksnis no valsts galvenās nozīmes autoceļa A2.

Šis ir prognozējamās trokšņa situācijas novērtējums. Tas parāda, ka trokšņa robežlielumu pārsniegumu problēma pastāv jau esošajā situācijā. Pieaugot satiksmes plūsmai uz esošā autoceļa A2 un neveicot prettrokšņa pasākumus, gaidāma situācijas pasliktināšanās neatkarīgi no paredzētās darbības uzsākšanas. Trokšņa aspektā paredzētās darbības ietekme uz vidi ir neliela, galvenais trokšņa avots ir autoceļš A2.

Salīdzinot trokšņa novērtējuma rezultātus redzams, ka paredzētās darbības realizācijas gadījumā kopējais trokšņa līmenis palielināsies tikai 1 mazstāvu apbūves teritorijā - “Sili 1”. Trokšņa līmeņa pieaugums pret esošo situāciju ir robežās no 0.01 % jeb 0.1 dB. Teritorijas īpašnieks ir informēts par situāciju un ir piekritis šādam trokšņa līmeņa palielinājumam. Trokšņa līmeņa samazinājumam tiks izmantots zemes valnis, kas tiks izveidots tieši iepretim savrupmājas apbūves teritorijām, un dabīgais apaugums.

Paredzētā darbība plānota no marta līdz novembrim, visintensīvāk, no maija līdz septembrim. Tas vērtējams kā pozitīvs aspekts, jo tas ir aktīvs augu veģetācijas periods, līdz ar to dabiskā veidā tiek kavēts trokšņa piesārņojums.

Kopējais trokšņa līmenis paredzētās darbības teritorijas apkārtnē saglabāsies augsts un MK 07.01.2014. noteikumos Nr.16 “Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība” noteiktie trokšņa robežlielumi tiks pārsniegti visos diennakts periodos, tomēr paredzētās darbības radītais trokšņa piesārņojums uzskatāms par zemu, un tas nepasliktinās esošo vides stāvokli dzīvojamās apbūves teritorijās.

Paredzētās darbības radītā trokšņa piesārņojuma līmenis ārpus smilts atradnes “Liepkalni” teritorijas nav vērtējams, kā apkārtējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti pasliktinošs, tāpēc paredzētās darbības realizācija nebūtu ierobežojama.

4.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņu prognoze

Kā liecina piemēri, derīgo izrakteņu ieguve bez gruntsūdens līmeņa pazemināšanas parasti ļoti minimāli var ietekmēt lauksaimniecībā izmantojamās platības, kas ierīkotas tiešā karjeru tuvumā. Nav novērotas tiešas pazīmes, kas liecinātu par iespējamo iespaidu uz to, lai gan tomēr ir jāatzīst, ka pilnvērtīgu pētījumu (piemēram, par ietekmi uz graudaugu ražu) trūkst.

Nav paredzams, ka karjera rekultivācijas gadījumā, ūdenskrātuve būtiski ietekmēs gruntsūdens līmeņus apkārtējā teritorijā.

4.4. Augsnes struktūras un mitruma izmaiņu prognoze smilts ieguves laukumam piegulošajā teritorijā un apkārtņē

Karjera vietā zemsedzes izmaiņas būs absolūtas, proti, augsne un zemāk sagulošais morēnas slānis tiks noņemti un uzglabāti (līdz derīgo izrakteņu pilnīgai izstrādei un rekultivācijas uzsākšanai) katrs atsevišķi. Līdz ar to, zemes virspusē atsegšies derīgie izrakteņi – smilts materiāls. Savukārt, izmaiņas notiks arī vietās, kur būs augsnes un segkārtas (morēnas) krautnes.

Praktiski jebkura karjera izveide sekmē nokrišņu straujāku noplūšanu no augsnes virskārtas ap to; šī procesa iespaidā blakus karjeram esošajās lauksaimniecības zemēs virskārta (aramzeme) var kļūt nedaudz sausāka un, vismaz teorētiski - arī neauglīgāka. Tomēr, ņemot vērā to, ka tuvākās lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir meliorētas, karjera iespaids uz augsnes mitruma apstākļiem nebūs būtisks. Turklāt, mitrajos gadalaikos karjera iespaids var kļūt pat par pozitīvu faktoru, jo stipri mālainajās augsnēs, tajā skaitā – plānotā karjera teritorijā, bieži ir novērojama mitruma pārpilnība, pat maldūdens veidošanās.

Izmaiņas zemsedzē parasti ir saistītas arī ar karjera funkcionēšanai nepieciešamo infrastruktūras objektu un pievedceļu izveidi. Pievedceļš karjeram jau eksistē, tomēr Pasūtītājs ir paredzējis pēc iespējas novirzīt autotransporta plūsmu no savrupmāju apkaimes, proti – ierīkot pagaidu piebraucamo ceļu. Saprota, ka zem piebraucamā ceļa augsnes slāni ir paredzēts noņemt. Līdz ar to, zem ceļa klātnes būs tehnogēnas izcelsmes grunts - visticamāk, šķembas.

4.5. Prognozējamās mūsdienu ģeoloģisko procesu izmaiņas derīgo izrakteņu ieguves rezultātā, kā arī pēc karjera slēgšanas. Nepieciešamie pasākumi ietekmes mazināšanai

Ņemot kopumā, mūsdienu ģeoloģisko procesu intensitāte dabiskos apstākļos ir zema. Vismaz uz doto brīdi nav pamata uzskatīt, ka plānotā darbība varētu būtiski izmainīt situāciju smilts atradnes apkārtņē.

Darbība nav saistīta ar gruntsūdens horizonta atsegšanu un, vēl jo vairāk – ar tā līmeņa mākslīgu izmaiņu. Tāpat nav paredzēta nekāda veida ūdeņu papildus novadīšana leņķus pa nogāzi, koku ciršana vai tamlīdzīgas darbības, kas tieši varētu izsaukt izveidojušās situācijas kardinālas izmaiņas. Karjera ierīkošana nevar būt par iemeslu būtiskām izmaiņām arī virszemes ūdens noteces procesā .

4.6. Iespējamās ietekmes (arī hidroģeoloģisko faktoru) izvērtējums, uz dabas vērtībām. Bioloģisko daudzveidību un ekosistēmām kopumā un to atsevišķiem komponentiem, kā arī uz “Natura 2000” Eiropas nozīmes aizsargājamām dabas teritorijām

Karjera izstrāde izsauks ne tik daudz dabiskās un/vai ruderālās veģetācijas izmaiņas, kā pilnīgu veģetācijas likvidāciju. Savukārt izveidot paredzētās segkārtas krautnes kaut arī pakāpeniski, tomēr neapšaubāmi apausgs ar nezālēm, kas no vides aizsardzības viedokļa vērtējams pozitīvi (vismaz daļēji), jo sastiprinās krautņu grunti, mazinot tās izskalošanos spēcīgu lietusgāžu vai intensīvas sniega kušanas laikā.

Pamatojoties uz ziņām par augu sugām, kas šobrīd sastopamas citos, jau praktiski izstrādātajos smilts karjeros, var prognozēt, ka arī atradnes “Liepkalni” teritorijā, kuros konkrētajā brīdī nenotiks derīgo izrakteņu ieguve, pārstrāde vai transportēšana, ieviesīsies ruderālas nezāļu augu sugas, veidojot sukcesijas pirmo stadiju augu sabiedrības (piemēram, balandas *Chenopodium spp.*, tīruma usnes *Cirsium arvense*, parastās mālļēpes *Tussilago farfara* un parastās vībotnes *Artemisia vulgaris*). Atbilstoši Latvijas biotopu klasifikatoram šādas augu sabiedrības veidos sekojošus biotopus – nezālienes, grants un smilts karjeros.

Smilts ieguves teritorijā sastopami egļu, bērzu, priežu sausieņu mežu biotopi un šo mežu izcirtumi atšķirīgās aizauguma pakāpēs. Kopumā teritorija ir stipri ietekmēta, tajā nav saglabājušies dabiski, neskarti vai mazietekmēti biotopi.

Teritorija nav konstatētas sezonā (2014.gada pavasaris) nosakāmas īpaši aizsargājamas sugas un dabiskie biotopi. Paredzētā darbība – smilts ieguves vietas izveide tiešā veidā neapdraud apvidus dabas vērtības.

4.7. Prognoze par iespējamo ietekmi uz ainavas daudzveidību un tās elementiem

Ainavas saskatāmību un pieejamību var novērtēt pēc tā, kā ainava izceļas uz kopējā apkārtnes fona un no cik daudziem skatu punktiem to iespējams novērot. Vērtība noteikti pieaug, ja ainava atrodas tuvu galvenajiem ceļiem vai apdzīvotām vietām, tajā ir daudz punktu, kas izvietoti tā, ka pārvietojoties pa ainavu, skats saglabājas pēc iespējas ilgāku laiku.

Ainavas funkcionalitāte norāda uz ainavas izmantošanas mērķi (vai mērķiem). Vērtīgākas ir ainavas, kuras izmanto tūrisma un rekreācijas vajadzībām, kā arī ainavas, kas atrodas ceļu tuvumā.

Teritorija, kurā paredzēts karjera ierīkošana, pašlaik ir stipri ietekmēta – izcirtums ar dažādu aizauguma pakāpi. Ir vērojama pakāpeniska teritorijas aizaugšana ar krūmājiem. Līdz ar to var uzskatīt, ka teritorijā ir novērojama ainavu sukcesijas agrīnā stadija.

Tātad, no ainavu viedokļa karjera “Liepkalni” ierīkošana nevar būtiski izmainīt apkārtnes vizuālo novērtējumu, vēl jo vairāk tāpēc, ka karjers būs negatīva reljefa forma, tas ir - pamanāms tikai no pavisam neliela attāluma. Nedaudz lielākas izmaiņas apkārtnes ainavā, it īpaši – objekta paplašināšanas sākumā, ienesīs segkārtas krautnes, kuras paredzēts izvietot no karjera brīvajā zemesgabala daļā .

Apkārtējās ainavas neatgriezeniskās izmaiņas karjera darbības laikā vērtējamās kā negatīvas,. Pēc derīgā izrakteņa izstrādes plānotajās robežās karjera teritoriju paredzēts rekultivēt. Līdz ar to, apkārtējā ainava iegūs jaunu veidolu un ilgtermiņā šīs izmaiņas var tikt novērtētas neitrāli vai pat pozitīvi.

4.8. Citas iespējamās ietekmes, atkarībā no paredzētās darbības apjoma

Zemes īpašuma „Liepkalni” tuvumā netiek veiktas darbības, tajā skaitā – derīgo izrakteņu ieguve citās atradnēs, kuru radītā ietekme uz vidi reāli varētu mijiedarboties ar smilts ieguves atradnē “Liepkalni” ietekmi. Faktiski uz vides stāvokli apskatāmajā teritorijā iespaidu atstāj un arī tuvākajos gados atstās autotransporta (galvenokārt tikai smagā) kustība, aktivitātes, kas saistītas ar lauksaimniecību, tūrisms (pārsvarā – neorganizētais), kā arī mežu apsaimniekošana (koku izciršana).

Lauksaimniecība gan ir izplatīta, tomēr tai nav intensīva rakstura, bet atsevišķas tradicionālās darbības, kas ar to saistītas (piemēram, zemes aršana, lopu ganīšana un tml.) praktiski nevar savstarpēji mijiedarboties ar derīgo izrakteņu ieguvi. Kā izņēmums minama autotransporta plūsma, kas kaut arī nedaudz, tomēr var pieaugt ražas novākšanas un transportēšanas laikā.. Transporta plūsmas lielāko daļu veido vieglās automašīnas, bet kravas transports pārsvarā ir saistīts tikai ar esošo darbību – derīgo izrakteņu piegādi patērētājiem.

Atradnes “Liepkalni” izstrādes rezultātā ir sagaidāma gan tieša, gan netieša ietekme uz vidi un apkārtējiem iedzīvotājiem. Tiešā ietekme būs esošā karjera paplašināšana un izmaiņas apkārtnes ainavā, bet netiešā – troksnis un putekļi, kas radīsies derīgos izrakteņus iegūstot, pārstrādājot un transportējot, kā arī vibrācija.

Ietekme uz vidi būs gan ilglaicīga (piemēram, transporta radītais troksnis un putekļi), gan relatīvi īslaicīga (piemēram, troksnis, kas no tehnikas darbības atradnē). Atsevišķas ietekmes būs paliekošas, piemēram, izmaiņas ainavā, turpretī citu darbību ietekme mazināsies vai pat izzudīs pēc plānotās darbības realizācijas.

Noteikti jāatzīmē, ka viena un tā paša vides faktora ietekme var būtiski mainīties plānotās darbības gaitā. Piemēram, gaisa piesārņojuma ar putekļiem un trokšņa iespaids uz tuvākajām viensētām vislielākais būs uzsākot karjera paplašināšanas procesu, bet pēc tam - karjeram padziļinoties, tas noteikti ievērojami samazināsies.

4.9. Paredzētās darbības ietekmes uz vidi būtiskuma izvērtējums.

Atradnes „Liepkalni” tuvākajā apkārtnē netiek veiktas darbības, kuru radītās ietekmes uz vidi reāli varētu mijiedarboties ar derīgo izrakteņu ieguvi. Faktiski uz vides stāvokli apskatāmajā teritorijā iespaidu atstāj un arī tuvākajos gados atstās autotransporta (galvenokārt tikai smagā) kustība, aktivitātes, kas saistītas ar lauksaimniecību, tūrisms, kā arī mežu apsaimniekošana (koku izciršana).

Nemot vērā atradnes izvietojumu, mežu apsaimniekošana faktiski nenotiek, lauksaimniecībai nav intensīva rakstura un atsevišķas darbības, kas ar to saistītas (piemēram, zemes aršana un lopu ganīšana un tml.) nekādā veidā nevar savstarpēji mijiedarboties ar derīgo izrakteņu ieguvi. Autotransporta plūsma objekta tuvumā ir

niecīga; tās lielāko daļu veido tikai kravas transports, kas tieši saistīts ar esošo darbību – derīgo izrakteņu piegādi patērētājiem.

Atradnes „Liepkalni” izstrādes rezultātā ir sagaidāma gan tieša, gan netieša ietekme uz vidi un apkārtējiem iedzīvotājiem. Tiešā ietekme būs karjera ierīkošana un izmaiņas apkārtnes ainavā, bet netiešā – troksnis un putekļi, kas radīsies derīgo izrakteni iegūstot, pārstrādājot un transportējot, kā arī vibrācija.

Ietekme uz vidi būs gan ilglaicīga (piemēram, transporta radītais troksnis un putekļi), gan relatīvi īslaicīga (piemēram, troksnis). Atsevišķas ietekmes būs paliekošas, piemēram, izmaiņas ainavā, turpretī citu darbību ietekme mazināsies vai pat izzudīs pēc plānotās darbības realizācijas.

Noteikti jāatzīmē, ka viena un tā paša vides faktora ietekme var būtiski mainīties plānotās darbības gaitā. Piemēram, karjeram padziļinoties noteikti samazināsies gaisa piesārņojuma ar putekļiem un trokšņa iespaids gan uz aizsargājamām dabas teritorijām, gan uz tuvākajām viensētām.

Neatgriezeniski izmainīsies apkārtējā ainava. Pēc derīgā izrakteņa izstrādes plānotajās robežās karjera teritoriju paredzēts rekultivēt un izveidot ūdenskrātuvi. Līdz ar to, apkārtējā ainava iegūs jaunu veidolu un ilgtermiņā šīs izmaiņas var tikt novērtētas neitrāli vai pat pozitīvi.

Ņemot kopumā, pie smilts materiāla ieguves procesa tehnoloģiskās shēmas rūpīgas ievērošanas, piebraucamā ceļa uzturēšanas atbilstošā kārtībā un veicot atsevišķus inženiertehniskos pasākumus, plānotajai darbībai nevajadzētu atstāt nopietnu iespaidu uz tuvāko viensētu iedzīvotājiem.

5. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS IESPĒJAMO ALTERNATĪVU RAKSTUROJUMS

Zemes īpašuma „Liepkalni” tuvākajā apkārtņē netiek veiktas darbības, kuru radītās ietekmes uz vidi reāli varētu mijiedarboties ar derīgo izrakteņu ieguvī. Tāpat nav zināms par plāniem, projektiem vai iecerēm apskatāmajā teritorijā attīstīt darbības, kuru ietekmēm tuvākajā nākotnē (10 – 15 gados) varētu būt kumulatīvs raksturs (vismaz potenciāli) ar derīgo izrakteņu ieguves atradnē “Liepkalni”, to pārstrādes un transportēšanas radītajām ietekmēm. Projekti – Rail Baltija un Starpsavienojums ir pietiekami tālu, lai būtisku ietekmi uz karjera izveidošanu un smilts ieguvī neietekmētu. Pie pozitīva risinājuma, smilts varētu tikt piegādāta lielo būvniecības projektu vajadzībām.

Faktiski uz vides stāvokli apskatāmajā Inčukalna novada iespaidu atstāj un arī tuvākajos gados atstās autotransporta (galvenokārt tikai smagā) kustība, aktivitātes, kas saistītas ar lauksaimniecību, tūrisms, kā arī mežu apsaimniekošana (koku izciršana).

Ņemot vērā apskatāmās teritorijas izvietojumu, lauksaimniecībai nav intensīva rakstura un atsevišķas tradicionālās darbības, kas ar to saistītas (piemēram, zemes aršana un lopu ganīšana un tml.) nekādā veidā nevar savstarpēji mijiedarboties ar derīgo izrakteņu ieguvī.

Autotransporta plūsma objekta tuvumā ir niecīga (pēc VAS “Latvijas Valsts ceļi” datiem, līdz ~ 100 automašīnām diennaktī); tās lielāko daļu veido tikai vieglie automobiļi un kravas transports, kas tieši saistīts ar esošo darbību – derīgo izrakteņu piegādi patērētājiem; par autotransporta radīto piesārņojumu (tā fona līmeni). Teorētiski ir iespējams neliels plūsmas pieaugums gadījumā, ja ražas novākšanas un tās transportēšanas periods sakrīt ar visintensīvāko derīgo izrakteņu izvešanas laiku. Tomēr, ievērojot aprēķināto derīgo izrakteņu ieguves, pārstrādes un transportēšanas procesa radīto cieto daļiņu piesārņojuma koncentrācijas attiecību pret gaisa kvalitātes normatīvu, droši var uzskatīt, ka summārais gaisa piesārņojums ar putekļiem nepārsniegs pieļaujamo koncentrāciju arī ražas novākšanas periodā

6. VIDES KVALITĀTES NOVĒRTĒŠANAS MONITORINGS, TĀ NEPIECIEŠAMĪBA

Atradnes “Liepkalni” izstrādes rezultātā ir sagaidāma gan tieša, gan netieša ietekme uz vidi un apkārtnējiem iedzīvotājiem. Taču ja paredzētās darbības veicēs pieturēties pie piesardzības principiem, rūpīgi ievēros smilts materiāla ieguves procesa tehnoloģisko shēmu, piebraucamo ceļu uzturēs atbilstošā kārtībā un veiks vismaz atsevišķus inženiertehniskos pasākumus no iecerētajiem, plānotajai darbībai nevajadzētu atstāt nopietnu iespaidu nedz uz pieguļošajām teritorijām, nedz uz tuvāko savrupmāju iedzīvotājiem.

Likumā „Par vides aizsardzību” definēts, ka Vides monitorings ir sistemātiski vides stāvokļa novērojumi (mērījumi, aprēķini), kas nepieciešami vides stāvokļa vērtējumam, vides aizsardzības pasākumu plānošanai un to efektivitātes kontrolei. Vides monitorings būtībā ir ilgtermiņa novērošanas, kontroles, analīzes un prognozēšanas sistēma, kas tiek radīta, lai iegūtu informāciju par vides stāvokli un izmaiņām, kas radušās cilvēka darbības vai dabīgo procesu ietekmē. Vienlaicīgi monitoringā var paredzēt arī mazpārveidotu, aizsargājamu dabas sistēmu novērojumus, uz kuru fona ir iespējams novērtēt cilvēka radītās izmaiņas. Ar monitoringa palīdzību var iegūt informāciju par galvenajiem piesārņojuma veidiem un izplatību, vides degradāciju kopumā, kā arī par vietām, kur nepieciešama vides kvalitātes papildus kontrole un uzlabošana.

Izvērtējot vides monitoringa novērojumu nepieciešamību secināts, ka paredzētās darbības realizācijas rezultātā ir prognozējamās nebūtiskas ietekmes, kas neradīs likumā un Ministru kabineta noteikumos noteiktos vides kvalitātes normatīvu pārsniegumus. Nav nepieciešams paredzēt īpašu vides kvalitātes novērtēšanas monitoringu, ja tiks ievēroti visi ietekmes uz vidi mazinošie faktori.

Veicot smilts ieguvi atradnē, netiek plānots pazemināts gruntsūdens līmeni, tos atstāknējot.

Ja uzsākot paredzēto darbību, tiks saņemtas iedzīvotāju sūdzības par paredzētās darbības radīto troksni, ieteicams uz šādu sūdzību pamata veikt vides trokšņa mērījumus, lai konstatētu sūdzības pamatotību, identificētu iespējamās trokšņa rašanās cēloņus, kā arī plānotu troksni samazinošus pasākumus.

7. PAREDZĒTĀS DARBĪBAS NOZĪMĪGUMA IZVĒRTĒJUMS, ŅEMOT VĒRĀ SABIEDRĪBAS INTERESES, SOCIĀLĀS UN/VAI EKONOMISKĀS INTERESES UN DARBĪBAS ĪSTENOŠANAS REZULTĀTĀ DABAI RADĪTO ZAUDĒJUMU

Derīgo izrakteņu ieguve ir viena no tautsaimniecības nozarēm, kas Latvijā nes būtisku ieguvumu sabiedrības attīstībā. Vietējie izejmateriāli būvniecības, it īpaši ceļu būvniecības nozarē nodrošina ekonomikas procesu pozitīvu virzību pašvaldību teritorijās. Tāpat ir jāņem vērā, ka uzņēmums nodrošina darbu vismaz 5-10 darbiniekiem.

Kopējo atradnes ekspluatācijas laiku noteikt ir grūti, jo tas galvenokārt ir atkarīgs no tirgus pieprasījuma. Saglabājoties plānotajam ieguves tempam (līdz pat 50 000 m³/gadā), darbības ilgums varētu būt aptuveni 10-12 gadi.

Vienlaicīgi ar dabai radītajiem zaudējumiem, kas, pielietojot speciālus inženiertehniskos pasākumus un vadoties no piesardzības principa, var tikt pilnībā minimizēti, plānoto darbību jāuzskata par reālu ieguldījumu iedzīvotāju labklājības celšanā, pārsvarā – reģiona infrastruktūras uzlabošanā. Līdz ar to, var uzskatīt, ka plānotās darbības rezultātā dabai nodarīto zaudējumu apjoms un būtiskums būs mazāki par sociālekonomisko ieguvumu.